

Omer Vilain over de tijd van toen

Van schietschooltje tot seksuele opvoeding

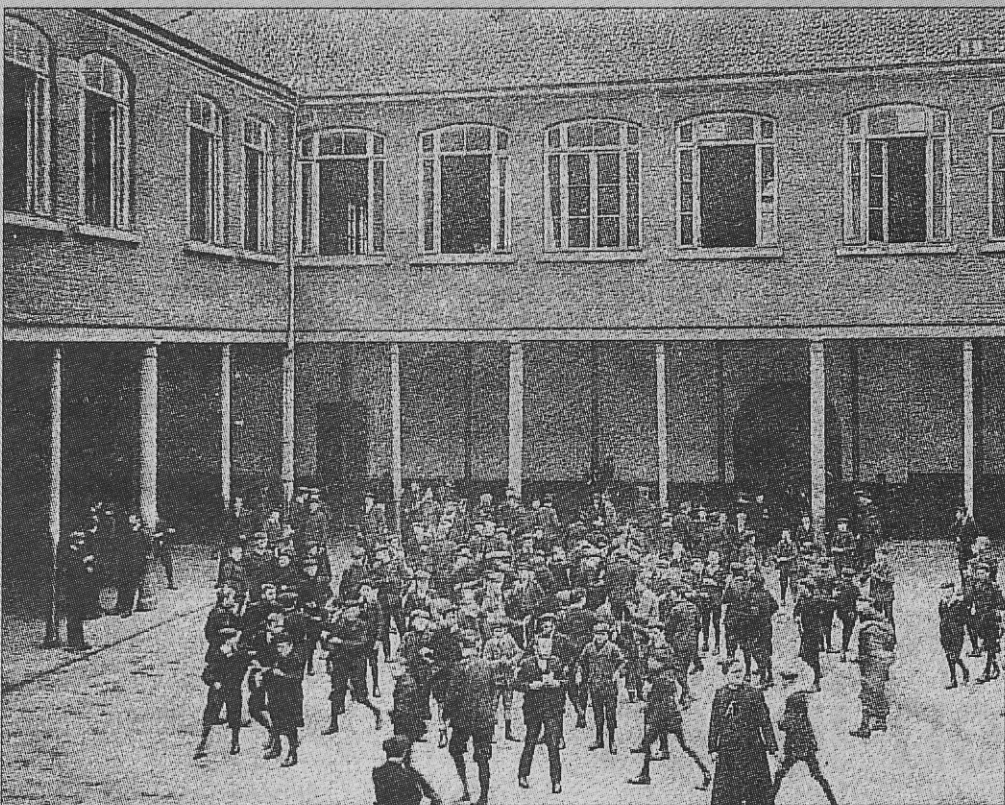
Na twee maanden vakantie, die voor de enen te lang en voor de anderen véél te kort waren, zijn sinds maandag de schoolpoorten weer open gegaan. Meteen een goede reden om eens terug te blikken naar de septembermaand van vele jaren geleden.

Ik herinner me nog goed hoe ouders vroeger tegenaan begin september herhaaldelijk zeiden: „Het is meer dan tijd dat de scholen weer herbeginnen”. Nu, sinds de school als business is ontdekt, hoor ik jonge ouders verzuchten „Het zal weer duur worden al die nieuwe inkopen.” Vroeger was van modetrends in schoolmateriaal nog helemaal geen sprake.

Een andere gevlugelde uitspraak uit de periode net voor het nieuwe schooljaar was: „Er zal weer veel *gebleit* worden aan de deur van de kleuterklas.”

Schietschooltje

De oudere Oostendenaars herinneren zich allicht nog levendig dat men vroeger helemaal niet van 'kleuterklas' of 'kindertuin' sprak. De gangbare benaming voor het onderwijs voor de allerkleinsten was *schietschooltje*, verwijzend naar de herhaalde ongelukjes die de jonge kinderen hadden. Niet zelden diende de juffrouw of de conciërge van de school de resultaten van zo'n ongelukje op te ruimen en als het kind

Spelende kinderen op de speelplaats van het Onze-Lieve-Vrouwcollege, toen nog het Collège Notre-Dame de Bon Secours genoemd (ca. 1917).

geen tweede broekje meehad, werd de kleuter gewoon wat vroeger thuis afgeleverd.

Kinderen die de *schietschool* ontgroeid waren, werden de eerste morgen van het nieuwe schooljaar in gesloten rij overgebracht naar de jongens- of meisjesschool. Ikzelf zal nooit vergeten hoe we onder leiding van juffrouw Boomers, van wie ik haar donkere brillemontuur nog zo voor me zie, naar de nieuwe school trokken. Bij wijze van afscheid gaf ze ons de volgende speech mee: „En 't is nu gedaan met spelen. Nu gaan jullie bij de meesters en die durven al eens met de regel te slaan je niet braaf bent.” Me-

nig kind stond het wenen dichter dan het lachen. Het leek er wel op of dat we naar een concentratiekamp gingen.

Ruim twintig jaar na dit voorval, ontmoette ik juffrouw Boomers opnieuw. Toen ik haar wees op hetgeen ze ons ter afscheid van de kleuterklas had verteld, was zij uiterst verwonderd dat ik dat nog zo precies wist. Al lachend replicerde juffrouw Boomers: „Ik heb niet de indruk dat er veel kinderen lang last gehad hebben van mijn waarschuwing.”

Zoogdieren

Ja, de tijden zijn in dit opzicht toch erg veranderd. Als er

nu wat 'raars' tegen de kinderen wordt gezegd, staan 's anderendaags al de ouders voor de deur om te reclameren. Heel dikwijls krijgen de leerkrachten dan nog ongelijk ook, vooral als de ouders ermee dreigen hun kind naar een andere school te sturen. Pure chantage noem ik dat, maar het is tegenwoordig wel schering en inslag.

Ouders voelen zich alsmäär sterker doordat ze weten dat het wegvallen van enkele leerlingen al de afvloeiing van een leraar tot gevolg kan hebben.

Natuurlijk is er tegenover bv. vijftig jaar geleden nog zoveel vernaderd. Denken we maar aan de invoering van het gemengd onderwijs of de seksuele opvoeding op school (hoe primair het ook moge zijn). In dit opzicht herinner ik me nog een les biologie waarin de zoogdieren werden behandeld. Ik had het ongeluk tegen mijn buurjongen te zeggen dat ik in een boek had gelezen dat de mens ook een zoogdier is. De jongen stak meteen zijn vinger op en zei: „Vilain zegt dat de mens ook een zoogdier is.” Resultaat was dat zowel mijn buurjongen als ik met straf naar huis konden, en na school volgde er nog een felle vechtpartij. Nu wordt dit voorval nog vaak aangehaald als we onder vrienden vertellen over onze goeie tijd in de Conscienschool.

Hopelijk zullen de kleuters van nu, binnen vijftig jaar ook ettelijke mooie herinneringen kunnen ophalen aan de momenten waarop ze voor het eerst in de schoolbanken moesten klimmen.

(Omer Vilain)

De meisjes van het derde en vierde leerjaar van de Meiboomschool poseren voor de schoolfoto in het Maria-Hendrikapark. (ca. 1925)